

พัดญี่ปุ่น

กรรณิการ์ โกยตัน

ในสังคมญี่ปุ่น พัดมิได้เป็นเพียงอุปกรณ์คลายร้อนที่ใช้ในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่พัดยังเป็นเครื่องประดับและเป็นสัญลักษณ์บ่งชี้ถึงสถานภาพของผู้ที่เป็นเจ้าของ กระทั่ง เป็นกระแสนิยม ค่านิยม มารยาททางสังคม รูปแบบศิลปะ และเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่น

ประวัติศาสตร์ของพัดญี่ปุ่นสืบเนื่องยาวนานมากกว่าพันปี พัดที่ใช้กันทั่วไปในประเทศญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ พัดแบบแข็ง พับเก็บไม่ได้ ซึ่งภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า อุชิวะ (Uchiwa) อีกชนิดหนึ่ง คือ พัดแบบพับเก็บได้ ซึ่งภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า โอกิ (Ogi) เราอาจสันนิษฐานได้ว่า ญี่ปุ่นรับเอาวัฒนธรรมการใช้พัดมาจากจีน เนื่องจาก ในประวัติศาสตร์สมัยแรกเริ่มของญี่ปุ่น อาณาจักรญี่ปุ่นและอาณาจักรจีนมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น โดยเฉพาะในสมัยนารา (ค.ศ.710-794) ของญี่ปุ่น อันเป็นช่วงที่กระแสวัฒนธรรมจีนไหลบ่าเข้าสู่อาณาจักรญี่ปุ่น อีกทั้ง รูปแบบของพัดญี่ปุ่นยุคแรกมีลักษณะคล้ายคลึงกับรูปแบบของพัดจีนอย่างมาก อันได้แก่ พัดที่ใช้ในพิธีการ (ceremonial fan) ภาษาจีนเรียกว่า ตวน ซาน (tuan shan) ซึ่งเป็นพัดที่มีลักษณะกลม ขนาดใหญ่มาก และมีด้ามยาว นิยมใช้ในเหล่าข้าราชการ โดยจะมีผู้ติดตามหรือข้ารับใช้คอยพัดให้ในงานพิธี หรือ ในขบวนแห่สำคัญๆ และอีกรูปแบบหนึ่งเป็นพัดชนิดแข็งขนาดเหมาะมือภาษาจีนเรียกว่าเปียนเมียน (bian mian) พัดรูปแบบนี้จะมีขนาดเล็กกว่า หยิบจับง่าย มีทั้งลักษณะกลม

และวี ทั้งสองแบบจัดเป็นพัดชนิดแข็ง พับไม่ได้ (Uchiwa) และมักทำด้วยขนนก หรือ เส้นไหมเหมือนกัน

พัดแบบอุชิวะ (Uchiwa)

หลักฐานทางโบราณคดีเกี่ยวกับพัดญี่ปุ่นประเภทอุชิวะ (Uchiwa) ซึ่งสามารถสืบค้นย้อนหลังไปได้ไกลสุด คือ ภาพเขียนบนกำแพงด้านในหลุมฝังศพ ที่วะกะมิยะ (Wakamiya) ซึ่งมีอายุเวลาอยู่ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 6 อยู่ในเขต ปกครองฟูกูโอกะ (Fukuoka) ภาพเขียนนั้น เป็นภาพของพัด รายล้อมด้วย

ภาพเรือ ภาพเกลียวคลื่น ภาพม้า 2 ตัว และภาพคน ภาพพัตย์ที่ปรากฏบนกำแพง มีลักษณะเป็นพัตย์ที่ใช้ในพิธีการ ตัวพัตย์มีลักษณะกลมคล้ายฝ่ามือขนาดใหญ่ที่กางออกเต็มที่ มีขีดเป็นแฉกๆซึ่งแยกออกมาจากจุดเดียวกัน คือ จุดที่เชื่อมต่อกับด้ามจับขนาดยาว ขีดแฉกๆเหล่านั้นแสดงให้เห็นว่า พัตย์ในภาพเขียนน่าจะทำจากขนนก และขีดแฉกๆนั้นก็คือ ก้านขนนั่นเอง ในอาณาจักรจีนสมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618-907) ก็นิยมนำขนหางของนกยูงหรือขนหางของไก่ฟ้ามาทำพัตย์เช่นกัน

ภาพเขียนบนกำแพงด้านในหลุมฝังศพที่วะกะมิยะ เขตปกครองฟูกูโอกะ
พัตย์ที่เห็นในภาพเขียนคือ พัตย์แบบที่ใช้ในพิธีการ (ceremonial fan)

หลักฐานทางโบราณคดีอีกชิ้นหนึ่ง พบบนกำแพงฝังตะวันตกของหลุมฝังศพวะกะวะทซุซูกะ (Takawatsuzuka) ที่อะซูกะ (Asuka) เขตปกครองนารา มีอายุเวลาอยู่ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 7 ถึง ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 8 ซึ่งเป็น

ภาพเขียนสตรีในราชสำนักถือพัดชนิดแข็งซึ่งทำจากผ้าไหมซึ่งบนกรอบวงกลม มีด้ามจับตรงกลาง

ส่วนพัดญี่ปุ่นยุคแรกสุดที่หลงเหลือตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน สันนิษฐานว่าเป็นพัดที่เก็บรักษาอยู่ในโมโซอิน (Shosoin) หรือก็คือ สถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินส่วนพระองค์ของจักรพรรดิโชมุ (Shomu) ซึ่งมีเหลือหมายของพระองค์ได้พระราชทานให้กับวัดโทะดะอิจิ (Todaiji) เขตปกครองนารา ในค.ศ.756 พัดด้ามนี้ มีลักษณะเป็นพัดแบบที่ใช้ในพิธีการ ประกอบด้วยขนสัตว์จำนวนมากซึ่งยึดติดกันด้วยไม้ 2 ชั้นที่เชื่อมต่อกับด้าม ลักษณะของมันคล้ายกันอย่างน่าทึ่งกับพัดที่อยู่ในภาพเขียนบนกำแพงวัดถ้ำตุงฮวง (Dunhuang) ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศจีน

พัดอีกชนิดหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในสังคมญี่ปุ่น คือ พัดแบบพับเก็บได้ (folding fan) ซึ่งเชื่อกันว่า มีต้นกำเนิดในประเทศญี่ปุ่น ตำนานเกี่ยวกับการกำเนิดพัดชนิดนี้มีอยู่หลายเรื่องด้วยกัน เช่น ตำนานที่เล่าขานกันว่าพัดชนิดนี้ถูกประดิษฐ์ขึ้นอย่างบังเอิญ โดยหญิงหม้ายที่ชื่อ ทะอิระ อะทsumori (Taira Atsumori) ผู้แสวงหาความสงบอยู่ที่วัดมิเออิโด (Mieido) ซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเกียวโต ครั้นเจ้าอาวาสของวัดล้มป่วยลง นางเป็นผู้เฝ้าปรนนิบัติและให้การรักษา โดยวิธีการร่ายมนต์คาถา และคอยพัดให้ท่านเจ้าอาวาสด้วยแผ่นกระดาษที่พับเป็นจีบซึ่งพัฒนามาเป็นรูปแบบของพัดชนิดนี้ ตำนานเรื่องนี้เป็นที่โจษจันกันมากถึงขนาดที่ว่า ร้านขายพัดหลายร้านในญี่ปุ่นตั้งชื่อร้านว่า มิเออิโด

อีกตำนานหนึ่ง เป็นเรื่องเล่าของชายที่ชื่อ โทะโยะมะรุ (Toyomaru) ซึ่งมีชีวิตอยู่ในรัชสมัยของจักรพรรดินิจิงกุ (Jingu) ในจังหวัดทัมบะ (Tamba)¹ เขาได้แรงบันดาลใจจากการเฝ้ามองปีกของค้างคาวที่คลี่กางออกเต็มที่ และหุบ

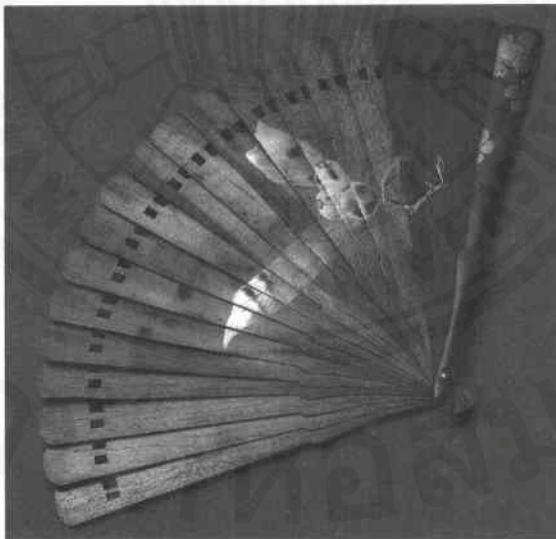
¹ จังหวัดเก่าของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีอาณาเขตกินพื้นที่บางส่วนของเมืองเกียวโต และ เฮียวโก ในปัจจุบัน

เก็บแบบลำตัว จึงนึกถึงการนำไม้หลายๆชิ้นมาเชื่อมติดกันที่ปลายไม้ข้างหนึ่ง เพื่อให้ได้พัตที่คลี่ออกและหุบเข้าได้ตั้งใจ

นอกจากนั้น ยังมีนักวิชาการที่เชี่ยวชาญในด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีของญี่ปุ่นที่ชื่อว่า ฮิโรโกะ โยชิโนะ (Hiroko Yoshino) ได้ทำการศึกษา เกี่ยวกับพัตญี่ปุ่นและให้ทฤษฎีว่า พัตญี่ปุ่นแบบพับได้สมัยแรกเริ่มได้ต้นแบบมาจากการใช้ใบปาล์มในพิธีกรรมของหญิงที่เป็นคนทรงเจ้า

พัตญี่ปุ่นแบบพับได้ที่ใช้กันแต่ดั้งเดิม แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

ชนิดที่ทำจากวัสดุแข็งหรือที่เรียกว่า บริเซ (brise) มักจะใช้วัสดุจำพวก ไม้ งาช้าง หรือ โลหะ เป็นซี่เรียวยาว และยึดติดกันที่ปลายด้านหนึ่งด้วยมุด ส่วนปลายอีกด้านจะถูกเจาะรูและใช้รึบบิ้น หรือ เส้นไหมร้อยเข้าด้วยกัน

พัตแบบบริเซ (brise) ทำจากซี่ไม้ลงน้ำมันชักเงาสีดำ และลงผงทองและ
ผงเงินเป็นรูปกิ้งเขอรี

อีกชนิดหนึ่ง คือ ชนิดที่ใช้วัสดุจำพวกกระดาษและเส้นไหม พัดชนิดนี้จะประกอบด้วย ไม้หลายซี่ซึ่งปลายด้านหนึ่งยึดติดกันด้วยมุด และแปะกระดาษที่อัดเป็นจีบลงบนซี่ไม้

หน้าพัดของพัดแบบพับเก็บได้ที่ทำจากกระดาษ ถูกถอดออกจากตัวพัดเพื่อเก็บรักษา มีอายุ
เวลาอยู่ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรของญี่ปุ่นที่เก่าแก่ที่สุดที่บันทึกเกี่ยวกับพัด ได้แก่ พงยานุกรมญี่ปุ่นที่รวบรวมขึ้นใน ค.ศ. 935 ซึ่งได้ประมวลเอาคำว่า อุชิวะ และ โอกิ เข้าไว้ด้วย นอกจากนี้ ยังมีวรรณกรรมคลาสสิกอีกหลายเรื่อง ที่กล่าวถึงพัดญี่ปุ่นแบบพับได้ เช่น เรื่อง เกนจิ โมโนกะตะริ (Genji monogatari

หรือ the tale of Genji) ซึ่งเขียนโดย มุระสะกิ ชิกิบุ (Murasaki Shikibu) และเรื่อง มะกุระ โนะ โซชิ (Makura no soshi หรือ the pillow book) ซึ่งเขียนโดย เซอิ โผนะกอน (Sei Shonagon) เป็นต้น หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรของจีนก็ได้บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพดด้ฐปุ่นไว้ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง (ค.ศ. 960-1279) ในพงศาวดารราชวงศ์ซ่ง (Song shu) ได้บันทึกเอาไว้ว่า ในค.ศ.988 พระญี่ปุ่นรูปหนึ่งที่ชื่อ โซเนน (Chonen) ได้ถวายพดด้ฐปุ่นแบบที่เรียกว่า ฮิโอะกิ (Hiogi) ซึ่งเป็นแบบที่ใช้ในราชสำนักญี่ปุ่น 12 ด้าม และ พดแบบพับเก็บได้สมัยเก่า ที่เรียกว่า โคะโมะริ (Komori)² 2 ด้าม เป็นเครื่องบรรณาการแก่ราชสำนักจีน หลักฐานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พดด้ฐปุ่นมีใช้กันอย่างแพร่หลายในสังคมญี่ปุ่นสมัยนั้น และเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและความสำคัญเพียงพอที่จะมอบเป็นเครื่องบรรณาการแก่จีน ยิ่งไปกว่านั้น ปลายคริสต์-ศตวรรษที่ 10 ในยุคโชโฮ (Choho ค.ศ.999-1083) ความนิยมในพดด้ฐปุ่นแบบพับได้ เริ่มกลายเป็นความฟุ้งเฟ้อ จนกระทั่ง ต้องมีการออกกฎหมายจำกัดการตกแต่งพดขึ้น

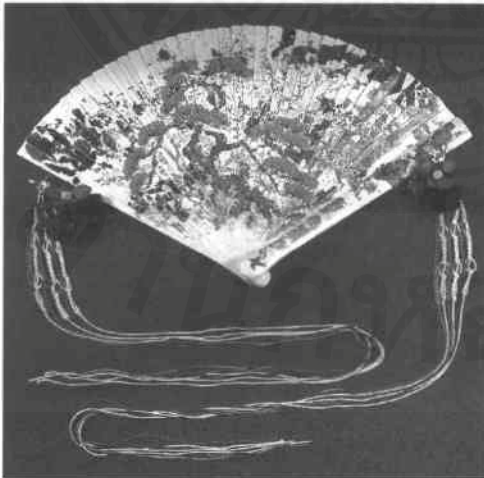
ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 เป็นต้นมา พดด้ฐปุ่นแบบพับได้มิได้เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายแต่ในอาณาจักรญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ยังขยายความนิยมออกไปยังอาณาจักรจีน และ อาณาจักรโชซอนของเกาหลีอีกด้วย ตามที่ประวัติศาสตร์ของโชซอน (ค.ศ.1329-1910) ได้บันทึกไว้ว่า ญี่ปุ่นได้ส่งออกพดแบบพับได้ไปยังเกาหลีและจีนเป็นจำนวนมาก ตามด้วยดาบ และฉากกัน

พดที่ใช้ในราชสำนักญี่ปุ่น เรียกว่า ฮิโอะกิ (Hiogi) เป็นพดแบบบรีเซ (brise) ชื่อของมันมาจากชื่อไม้ที่ใช้ทำพดคือไมฮิโนะกิ (Hinoki) ซึ่งเป็นไม้สนประเภทหนึ่ง (cypress wood) โดยตัดเอาปลายค้หน้าของชื่อไม้มาประสมกับคำว่าพด Ogi นั้นเอง คิโยเอ นาคามุระ (Kiyoe Nakamura) ช่างฝีมือและผู้มี

² komori เป็นภาษาญี่ปุ่น แปลว่า ค้างคาว ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกพดด้ฐปุ่นแบบพับได้สมัยเก่า ซึ่งเกี่ยวกับหนึ่งในตำนานของการเกิดพดชนิดนี้

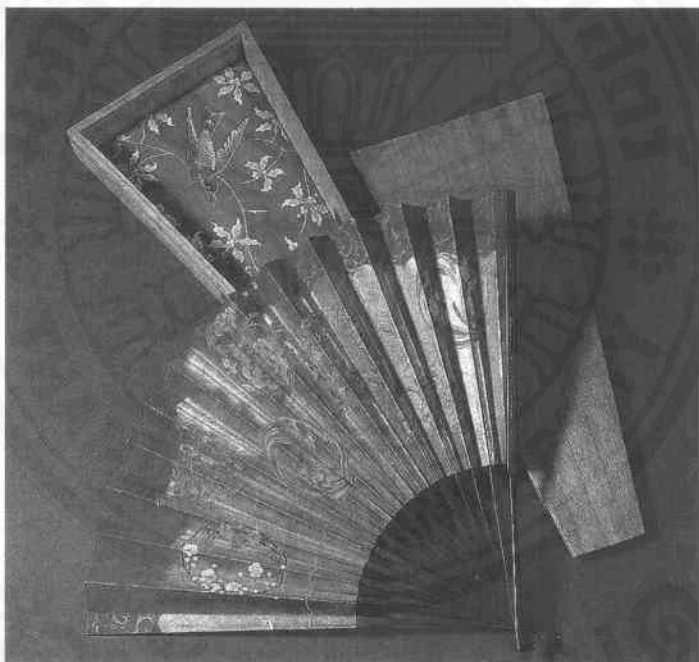
บทบาทสำคัญในวงการพัดญี่ปุ่นตั้งข้อสันนิษฐานว่า พัดแบบบริเซ (brise) น่าจะพัฒนามาจากแท่งไม้ที่ข้าราชการสำนักสมิยนาไรใช้ในการจดบันทึกเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน หรือ การค้า เขาสันนิษฐานว่า พัฒนาการขั้นต่อไป น่าจะเป็นการร้อยแท่งไม้เข้าด้วยกันที่ปลายด้านใดด้านหนึ่ง หรือ อาจจะทั้งสองด้าน พัดแบบฮิโอกิ (Hiogi) ได้รับการพัฒนารูปแบบอย่างเต็มที่ จนกลายเป็นพัดที่ถูกใช้ในพิธีการเสียมากกว่าที่จะใช้ในชีวิตประจำวัน เดิมทีมีแต่จักรพรรดิเท่านั้นที่ใช้พัดแบบนี้ แต่ต่อมาข้าราชการสำนักทุกระดับก็สามารถใช้ได้

ช่างฝีมือชาวญี่ปุ่นมักจะตกแต่งพัดแบบฮิโอกิ (Hiogi) ด้วยภาพเขียนไม้สน, ดอกเก๊กฮวย, พลัม, กิ่งเชอร์รี่, หรือ ภาพนกท่ามกลางหมู่เมฆสีทอง และ สีเงิน และตัดขอบด้วยสีแดง, สีน้ำเงิน, สีเขียว, และสีม่วง ส่วนบนสุดของขอบด้านข้างของพัดจะประดับช่อดอกไม้ประดับริ้วและเส้นไหมยาวหลากสี เป็นที่สะดุดตาและดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็น การออกแบบลวดลายบนพัดและสีที่ใช้จะถูกกำหนดตามลำดับชั้นของเจ้าของพัด อย่างไรก็ตาม กฎเกณฑ์นั้นก็ได้บังคับปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเสมอไป

พัดแบบฮิโอกิ (Hiogi) ทำจากไม้สนชนิดหนึ่งภาพเขียนบนหน้าพัดเป็นภาพไม้สน และดอกซากุระที่กำลังเบ่งบานส่วนบนขอบข้างของพัด มีช่อดอกไม้ประดับและห้อยเส้นไหมหลากสี

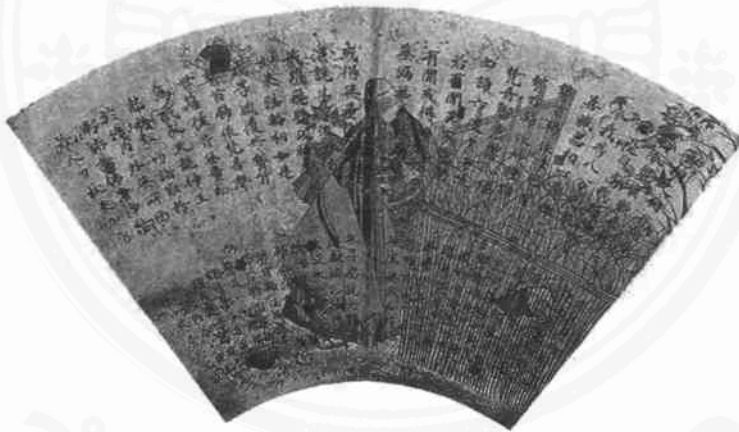
อีกชนิดหนึ่งของพัดแบบพับเก็บได้ คือ ชนิดที่ทำจากวัสดุจำพวก กระดาษ ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 12 เป็นต้นมา ในสมัยแรกเริ่ม พัดชนิดนี้จะทำเป็นพัดหน้าเดียว ประกอบด้วยไม้จำนวนเพียง 5-9 ซี่ เรียงกันเป็นรูปพัด และแปะกระดาษติดเข้ากับซี่ไม้ด้านหนึ่ง ส่วนอีกด้าน เปลือยเปล่า และไม่มีการทำขอบปิดด้านข้าง (guard) เมื่อกางพัดออกเต็มที่ พัดจะมีลักษณะเป็นรูปลิ้ม มีจำนวนน้อยที่สามารถกางออกได้ถึง 90 องศา

พัดแบบพับเก็บได้ (folding fan) หน้าพัดทำจากกระดาษ

ภาพเขียนบนพัดกระดาษในยุคเฮอันตอนปลาย จนถึงต้นยุคคามูระ (ค.ศ.1185-1333) มักจะพรรณนาถึงวิถีชีวิตของคนทุกระดับในสังคม สะท้อนให้เห็นถึงการแต่งกาย ทรงผม ข้าวของเครื่องใช้ และกิจกรรมต่างๆ ของคนสมัยนั้น นอกจากนี้ การตกแต่งพัดด้วยภาพและคำสอนในพระสูตรของศาสนาพุทธ

ก็เป็นที่ยอมรับเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความเชื่อที่ว่า พุทธศาสนากำลังจะถึงคราวดับสิ้น ศาสนาพุทธนิกายเทนได (Tendai) จึงพยายามหาทางธำรงศาสนา โดยการเร่งสร้างศรัทธา และ เผยแผ่คำสอนในคัมภีร์พระสูตร ความพยายามครั้งนั้น ทำให้มีการสร้างวัดและพระพุทธรูปเพิ่มขึ้น และมีการคัดลอกพระคัมภีร์ขึ้นหลายฉบับ โดยเฉพาะคัมภีร์พระสูตร พัดเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่ถูกใช้เป็นที่บรรจุคำสอนในพระคัมภีร์เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยเผยแผ่ศาสนา พัดชุดที่ตกแต่งด้วยคำสอนในคัมภีร์พระสูตรมีทั้งหมด 115 คัม ซึ่งรวบรวมเอาเนื้อหาของคัมภีร์พระสูตรไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ลงบนกระดาษที่มีคุณภาพสูงและประดับด้วยโลหะแผ่นบางๆ สีเงินและสีทอง

หน้าพัดที่บรรจุคำสอนในคัมภีร์พระสูตร มีอายุเวลาอยู่ในช่วงครึ่งหลังของ

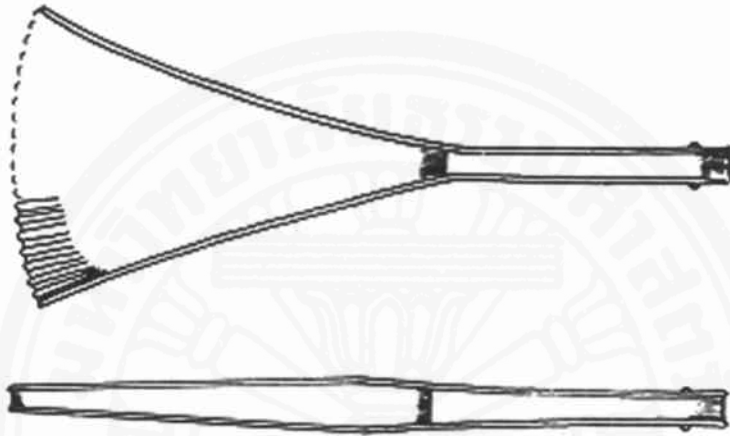
คริสต์ศตวรรษที่ 12

ต่อมาในสมัยมุโระมะชิ (Muromachi ค.ศ.1333-1568) พัดกระดาซังจึงพัฒนาขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง คือ แทนไม้ที่ใช้ทำพัดจะหนาและแข็งแรงทนทานขึ้น มีการทำขอบพัดประกบปิดด้านข้าง (guard) และตกแต่งขอบพัดด้วยการฉลุลาย ซึ่งกลายเป็นลักษณะการตกแต่งที่นิยมในคริสต์ศตวรรษที่ 14

เนื่องจาก สมัยมุโระมะชิ เป็นสมัยที่วัฒนธรรมจีนกลับมามีอิทธิพลต่อญี่ปุ่นอีกครั้ง รูปแบบของพัดญี่ปุ่นในสมัยนี้ จึงได้รับอิทธิพลจากพัดจีนค่อนข้างมาก สังเกตได้จาก การประดิษฐ์พัดสองหน้าตามแบบพัดจีน พัดญี่ปุ่นแบบพับได้ในสมัยนั้นจึงถูกผลิตออกมาทั้งสองแบบ คือ แบบหน้าเดียว และแบบสองหน้า ต่อมา การผลิตพัดสองหน้าได้รับความนิยมมากกว่า

การผลิตพัดสองหน้า ให้ความหนาของพัดเพิ่มขึ้น เวลาที่หุบพัดปลายของพัดจึงบานออกเป็นรูปตัว Y ต่อมากลายเป็นความนิยมในการผลิตพัดให้มีลักษณะปลายบานออก เกิดเป็นพัตรูปแบบใหม่ที่เรียกว่าซูเออิโระ (Suehiro) ซึ่งใช้กันในราชสำนักและละครโนห์ พัตรูปแบบนี้มีลักษณะการตกแต่งเฉพาะ คือ ลายฉลุตาแมว (Cat's eyes) ซึ่งภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า เนโกะเมะ (Nekome)

อย่างไรก็ตาม ช่วงฝีมือชาวญี่ปุ่นพยายามแก้ปัญหาปลายพัดบานที่เกิดจากความหนาของพัดที่เพิ่มขึ้น โดยการทำขอบพัดทั้งสองข้างให้มีลักษณะโค้งเข้า ทำให้จีบของพัดพับเข้าหากันแนบสนิทขึ้น พัตรูปแบบนี้เรียกว่า บอมโบริ (bombori)

ด้านบนคือ พัดแบบซูเออิโระ (suehiro) ปลายพัดบานออกเป็นรูปตัว Y

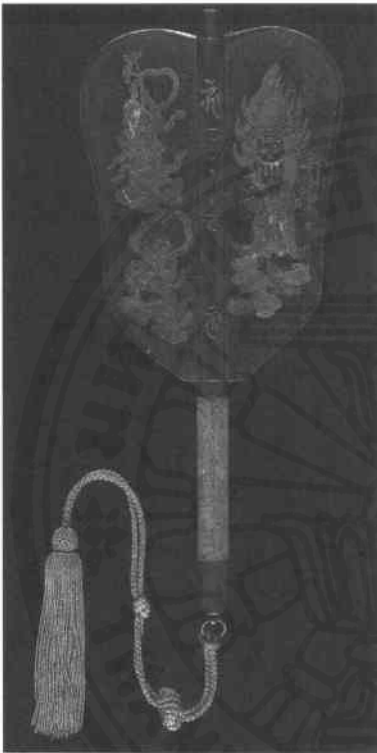
ด้านล่างคือ พัดแบบบอมโบริ (bombori) ซึ่งขอบข้างโค้งเข้าเพื่อพับหน้าพัดให้แนบสนิทกัน

พัดมีบทบาทสำคัญต่อสังคมญี่ปุ่นหลายแง่มุม ในชีวิตประจำวันของคนญี่ปุ่น พัดกลายเป็นเครื่องแสดงมารยาททางสังคมอย่างหนึ่ง เช่น หญิงสาวชาวญี่ปุ่นจะใช้พัดปิดหน้าเพื่อซ่อนความเขินอาย เมื่อแรกพบและทักทายกับคนที่ไม่คุ้นเคย หรือ ใช้ปิดปากที่เปิดกว้างยามที่หัวเราะ พัดยังเป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก ชาวญี่ปุ่นที่เพิ่งคุ้นเคยกันจะแลกพัดเพื่อเป็นเครื่องแสดงมิตรภาพและความรักใคร่ชอบพอดอกัน ในเทศกาลปีใหม่ งานวันเกิด หรือ งานแต่งงาน คนญี่ปุ่นก็มักจะมอบพัดเป็นของขวัญให้แก่กัน นอกจากนี้ ในงานฉลองแต่ละช่วงวัยของชาวญี่ปุ่น ก็จะมีพัดเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น หนุ่มสาวญี่ปุ่นจะสวมกิโมโนอย่างดี เพื่อไปทำพิธีฉลองครบรอบอายุ 16 ปีที่ศาลเจ้าของท้องถิ่น และสิ่งที่ขาดไม่ได้ในพิธีการก็คือ พัดมงคัล เมื่ออายุย่างเข้า 77 ปี ก็จะมีพิธีฉลองเช่นนี้อีก

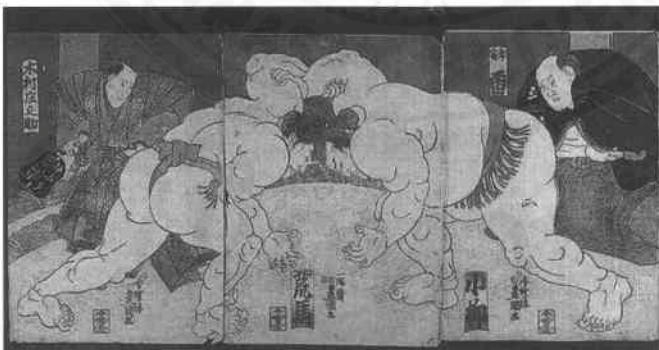
ในการสงคราม พัดได้เข้าไปมีบทบาทเกี่ยวพัน จนกระทั่ง มีการพัฒนา รูปแบบเฉพาะของพัดเพื่อใช้ในสงครามเรียกว่า พัดสงคราม (war fan หรือ gunsen) หรือ พัดเหล็ก (iron fan หรือ tessen) แม่ทัพ, ซามูไร, และข้าราชสำนักจะใช้เพื่อให้สัญญาณการรบในสมรภูมิ ไม่ได้ใช้เป็นอาวุธฟาดฟันโดยตรง พัดชนิดนี้จะทำจากเหล็ก 10 ถึง 12 ซี่ หรือ ซี่ไม้ที่ทาด้วยน้ำมันชักเงาสีดำ หน้าพัดทำด้วยกระดาษที่ค่อนข้างหนา ขอบข้างของพัดทำด้วยทองแดงหรือเหล็ก ลวดลายที่นิยมตกแต่งคือ รูปดวงอาทิตย์สีแดงบนพื้นสีทองด้านหนึ่งของ หน้าพัด ส่วนอีกด้านหนึ่ง จะเป็นรูปดวงจันทร์สีเงินบนพื้นสีดำ นอกจากนี้ พัดชนิดนี้ยังได้รับการพัฒนารูปแบบขึ้นเพื่อใช้ในการสงครามเช่นกัน เรียกว่า พัดกัมบะอิ (gumbai uchiwa หรือ military fan) วัสดุที่ใช้ในการทำพัดกัมบะอิ คือ เหล็ก หรือ ไม้ที่ลงน้ำมันชักเงา ด้ามของพัดจะยาวขึ้นพาดฝ่ากลางหน้าพัด ปลายด้ามจะเจาะรูหรือติดห่วงเพื่อร้อยเชือกและทำเป็นพู่ห้อยประดับ ลวดลายของพัดมักจะเป็นรูป ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และกลุ่มดาว พัดชนิดนี้ นอกจากให้สัญญาณทัพในสนามรบแล้ว ยังสามารถใช้ต่างโล่กำบังหรืออาวุธได้อีกด้วย ต่อมาในสมัยเอโดะ พัดกัมบะอิ มักถูกนำไปใช้พิธีการหรือการแสดงเสียมากกว่าที่จะใช้ในการสงคราม เช่น ในการแข่งขันซูโม กรรมกรตัดสินการประลองจะถือพัดไว้เพื่อแสดงสถานภาพของตนเอง

พัดสงคราม (gunsen หรือ war fan) ซึ่งพัดทำจากไม้ลงน้ำมันชักเงาสีดำ
ขอบด้านข้างทำจากเหล็ก หน้าพัดเป็นรูปดวงอาทิตย์สีแดงบนพื้นสีทอง

พัดแบบกัมบะอิ (gumbai uchiwa หรือ military fan)

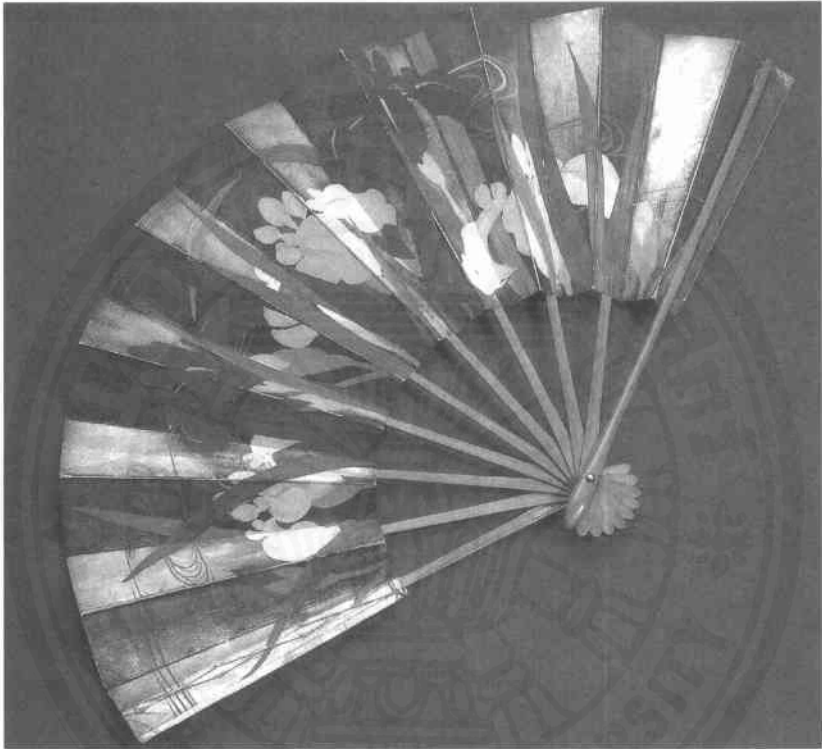

ภาพพิมพ์ที่บรรยายถึงการแข่งขันซูโม ในภาพจะเห็นว่ากรรมการตัดสิน ถือพัดแบบกัมบะอิไว้เพื่อแสดงสถานะภาพของตน

นอกจากนี้ พัดยังเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในละครโนห์³ และละครคาบูกิ⁴ ซึ่งถูกใช้เพื่อเน้นกริยาท่าทางและการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้แสดงให้ชัดเจนขึ้น การร่ายรำของญี่ปุ่นจะเน้นการเคลื่อนไหวที่ส่วนมือและแขนมากกว่าส่วนขา การใช้พัดเป็นอุปกรณ์การร่ายรำจึงช่วยเพิ่มสีสันและแนวการเคลื่อนไหวของร่างกาย ยิ่งกว่านั้น พัดช่วยสื่อความหมายระหว่างตัวละครกับผู้ชม เนื่องจากบทพูดในละครประเภทนี้ ค่อนข้างจะเข้าใจยากสำหรับประชาชนทั่วไป แบบแผนการเคลื่อนไหวพัดจะช่วยบ่งบอกว่าตัวละครต้องการอะไร รู้สึกอย่างไร หรือ กำลังแสดงอาการกักริยาอย่างไร พัดที่ใช้ในละครเรียกว่า มะอิโอกิ (Maioi หรือ dance fan) ซึ่งประกอบด้วยไม้ประมาณ 10 ซี่ และแปะด้วยกระดาษที่ค่อนข้างหนา อัดจีบขนาดใหญ่ มะอิโอกิ (Maioi) จะตกแต่งด้วยภาพเขียนที่สีสันสดเพื่อให้ผู้ชมละครสามารถมองเห็นลวดลายของพัดได้จากระยะไกล ซึ่งลวดลายของพัดอาจจะมีนัยสอดคล้องกับท้องเรื่องอีกด้วย

³ ละครโนห์ คือ ละครคลาสสิกของญี่ปุ่น เป็นการนำการละคร เพลง การร่ายรำมาผสมผสานกัน ตัวแสดงจะสวมหน้ากาก ซึ่งหน้ากากแต่ละอันจะบ่งบอกถึงบทบาทของตัวแสดงที่สวมหน้านั้น ในการแสดงจะใช้อุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์หลายอย่าง โดยเฉพาะพัด ภาษาที่ใช้ในละครเข้าใจยาก

⁴ ละครคาบูกิถือกำเนิดขึ้นในสมัยเอโดะ ผสมผสานการละคร และการร่ายรำเข้าด้วยกัน เนื้อเรื่องมักเกี่ยวกับวัฒนธรรมลามกุนิยม ไม่ใช่เกี่ยวกับชนชั้นสูง อาจเป็นเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ หรือ ศีลธรรม กับความรัก ภาษาที่ใช้ในละครเข้าใจยาก

พัดแบบมะอิกิ (maigoi หรือ dance fan) ใช้ในละครโนห์ และละครคาบูกิ ประกอบด้วยไม้เพียง 10 ชิ้น

สมัยเอโดะ (ค.ศ.1690-1868) พัดแบบแข็งเป็นที่นิยมมากขึ้น รูปแบบของพัดได้รับการพัฒนาไปตามความต้องการสอยใช้ในชีวิตประจำวันและเทคนิคการผลิตที่สูงขึ้น เช่น พัดแบบชิบุ (shibu uchiwa) ซึ่งมีเอาไว้ใช้พัดเตาไฟในครัว หน้าพัดจะเคลือบด้วยยางไม้ของต้นพลัม เพื่อเพิ่มความแข็งแรงทนทานและเพื่อป้องกันสะเก็ดไฟจากเตา อีกชนิดหนึ่ง คือ พัดแบบมิซุ (mizu หรือ water fan) ซึ่งจะเคลือบด้วยยางไม้ หรือน้ำมันชักเงา เพื่อให้พัดสามารถกันน้ำได้ จะใช้กัน

ในฤดูร้อน โดยการนำไปจุ่มน้ำเย็น และเอามาพัด ทำให้ได้ไอน้ำเย็นที่ระเหยจากน้ำที่เกาะอยู่บนตัวพัด นอกจากนี้ยังมีพัดที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ มีใช้เพื่อกำเนิดลม เช่น พัดแบบริกิว (Rikiu Ogi) เป็นพัดที่ใช้ในพิธีชงชา ชื่อของพัดตั้งตามชื่อของ เซน โนะ ริกิว (Sen-no-Rikiu 1522-1591) ผู้เชี่ยวชาญเรื่องชา และเชื่อกันว่าเขาคือผู้ประดิษฐ์พัดชนิดนี้ขึ้น ราว ค.ศ.1550 เพื่อใช้เสิร์ฟแก่ชั้นเล็กๆ ให้แก่แขกในวงน้ำชา

พัดแบบมิซุ (mizu หรือ water fan) หน้าพัดทำจากกระดาษ ตกแต่งด้วยการเขียนภาพ และเคลือบด้วยยางไม้ หรือน้ำมันชักเงา เพื่อให้พัดมีคุณสมบัติกันน้ำ

ในสมัยเอโดะ ความก้าวหน้าของการพิมพ์ภาพของญี่ปุ่น (Ukiyoe woodblock print) ส่งผลกระทบต่องานยิ่งต่ออุตสาหกรรมพัต ช่างทำพัตหันมาใช้ภาพพิมพ์ในการผลิตหน้าพัตแทนภาพเขียน ทำให้ผลิตพัตได้จำนวนมากขึ้น และรวดเร็วขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง ทำให้ราคาของพัตถูกลง สนองตอบความต้องการของคนธรรมดาสามัญซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ที่สุดในสังคม ภาพพิมพ์ถูกใช้ในการผลิตพัตทั้งแบบพับได้และแบบแข็ง แต่จะนิยมใช้กับพัตแบบแข็งมากกว่า พัตภาพพิมพ์มีขายตามหาบเร่แผงลอยทั่วไป พ่อค้าเหล่านี้จะเหมาซื้อมาจากร้านค้าปลีกอีกทีหนึ่ง หรืออาจจะรับมาขายแล้วกินส่วนแบ่งกำไร หาบเร่แผงลอยลักษณะนี้ยังคงพบเห็นได้ในปัจจุบัน

วิวัฒนาการของพัตญี่ปุ่นค่อยๆดำเนินเรื่อยมา จนกระทั่งสมัยเมจิ เมื่อญี่ปุ่นละทิ้งนโยบายโดดเดี่ยวและเปิดประตูต้อนรับต่างชาติอีกครั้ง อุตสาหกรรมพัตญี่ปุ่นได้รับแรงขับเคลื่อนจากตลาดของชาติตะวันตก ส่งผลให้งานฝีมือของญี่ปุ่นเฟื่องฟูถึงขีดสุด เมื่อเทียบกับช่วงก่อนการเปิดประเทศ ซึ่งอุตสาหกรรมพัตญี่ปุ่นเป็นเพียงอุตสาหกรรมห้องแถวที่ผลิตพัตแบบเรียบง่าย และ ขายกันเองตามบ้าน

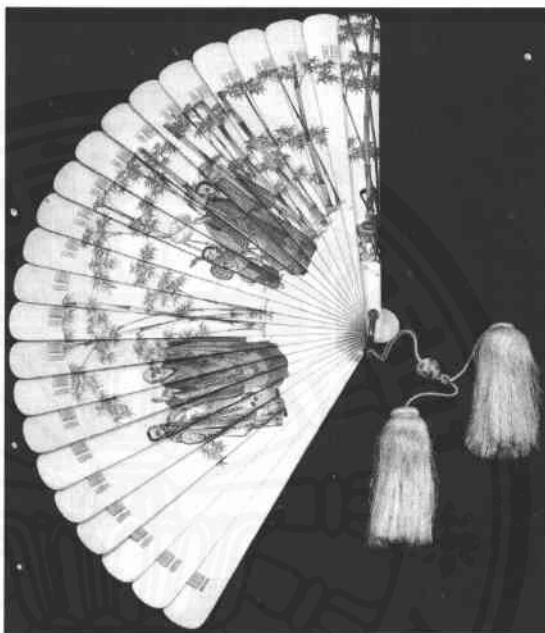
ตลาดการค้าพัตญี่ปุ่นเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจาก หลังญี่ปุ่นเปิดประเทศ มิใช่แต่คลื่นวัฒนธรรมตะวันตกฝ่ายเดียวที่ถาโถมเข้าไปประเทศญี่ปุ่นอย่างรวดเร็ว ทางฝั่งตะวันตกเองก็เกิดปรากฏการณ์ลัทธิญี่ปุ่น (Japonisme) ขึ้นเช่นกัน ศิลปหัตถกรรมของญี่ปุ่นเป็นที่ต้องการของชาวตะวันตกเป็นอย่างมาก ผนวกกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และ เศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นหลังการปฏิรูปเมจิ ประชาชนจำนวนมากตกอยู่ในภาวะยากไร้ กำลังซื้อจากภายในจึงลดน้อยลง ช่างฝีมือชาวญี่ปุ่นจึงต้องขายความสามารถให้แก่ตะวันตก โดยการผลิตพัตในแบบที่เชื่อว่าถูกรสนิยมชาวตะวันตก ละทิ้งความเรียบง่ายและความสวยงามตามแบบตะวันออก

พัดที่ผลิตขึ้นเพื่อส่งออก จะตกแต่งด้วยลวดลายที่วิจิตรตระการตา และประดับด้วยวัสดุราคาแพงเช่น ทอง ไข่มุก หยก กระดองเต่า และหินมีค่า เป็นต้น โดยเฉพาะบริเวณขอบพัดจะหนาแน่นด้วยลวดลายอันประณีต และ วัสดุอันมีค่า รูปทรงของพัดมีลักษณะโค้งมนมากขึ้น ขนาดใหญ่ และ กางออกได้ถึง 180 องศา ญี่ปุ่นยังได้รับเอารูปแบบพัดของตะวันตกมาใช้ผลิตพัดญี่ปุ่นคือ แบบคาบริโอเลท (Cabriolet fan) ซึ่งกระดากที่ใช้ทำหน้าพัดจะถูกทำให้มีลักษณะเป็นครึ่งวงแหวน อาจจะเป็นสองวงซ้อนกันหรือมากกว่านั้น องค์ประกอบเหล่านี้แสดงถึงความหรูหราฟุ่มเฟือย และความยุ่งยากซับซ้อนตามแบบตะวันตก

พัดแบบบริเซ (brise) ที่พัดทำจากกระดองเต่า ตกแต่งด้วยลวดลายวิจิตรตระการตา เพื่อนำส่งออกต่างประเทศ

พัดแบบบริเซ (brise)
 ที่จัดทำจากงาช้าง
 ลวดลายบนพัดใช้ ทอง
 เงิน มุก และกระดองเต่า
 เป็นวัสดุในการตกแต่ง

ขอบด้านข้างของพัดแบบบริเซ ซึ่งเต็มไปด้วย
 ลวดลายอันวิจิตร และวัสดุอันมีค่า

ในช่วงปรากฏการณ์คลื่นญี่ปุ่น พัดญี่ปุ่นจำนวนมากมหาศาลถูกผลิตขึ้นเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ พัดถือเป็นหนึ่งในสินค้าศิลปหัตถกรรมของญี่ปุ่นที่มีราคาถูกที่สุด เมื่อเทียบกับสินค้าเชิงศิลปะชนิดอื่น คนตะวันตกธรรมดาสามัญก็สามารถหาซื้อไว้ครอบครองได้ ยิ่งกว่านั้น พัดและศิลปหัตถกรรมของญี่ปุ่นชนิดอื่นยังมีอิทธิพลต่องานศิลปะของชาวตะวันตก เช่น ภาพเขียนสีน้ำมันของ โกลด์ โมเน (Claude Monet) ศิลปินแนวอิมเพรสชันนิสต์ ที่ชื่อ ลา จาпонเนส (La Japonaise) เป็นภาพของหญิงสาวชาวตะวันตกห่มกิโมโนอันหรูหรา มือถือพัดญี่ปุ่นแบบพับได้ พื้นหลังเป็นกำแพงที่มีพัดชนิดแข็งแปะไว้อย่างระเกะระกะ ลวดลายบนพัดแสดงถึงความเป็นญี่ปุ่นอย่างชัดเจน ภาพนี้สื่อถึงความเกร่อของพัดญี่ปุ่นและศิลปะญี่ปุ่นในโลกตะวันตก โดยเฉพาะในฝรั่งเศส สมัยนั้นจะพบเห็นร้านขายสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นทั่วกรุงปารีส หรือแม้แต่ในห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ก็จะมีแผนกที่ขายสินค้าของญี่ปุ่นโดยเฉพาะ ความคลั่งไคล้ในศิลปะญี่ปุ่นของชาวตะวันตกได้ต่อยอดไปสู่การศึกษาเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้งและหลากหลายแง่มุม

ภาพที่ชื่อ ลา จาпонเนส (La Japonaise)
ผลงานของ โกลด์ โมเน (Claude Monet)
ศิลปินแนวอิมเพรสชันนิสต์ เขียนขึ้นในปี
ค.ศ.1867 แสดงถึงความคลั่งไคล้ในศิลปะ
ญี่ปุ่น ของชาวตะวันตก

จะเห็นได้ว่า นอกจากจะเป็นอุปกรณ์ที่ใช้คลายร้อนแล้ว พัดยังได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นทุกชนชั้นและในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นงานฉลองเทศกาลต่างๆ, ศิลปะการละคร, หรือ การทหาร ในสังคมตะวันตก พัดเป็นเรื่องของผู้หญิงเท่านั้น แต่ในสังคมญี่ปุ่น ไม่ว่าผู้หญิงหรือ ผู้ชายก็นิยมใช้พัด คนญี่ปุ่นไม่ว่าจะยากดีมีจน ก็ต้องมีพัดติดตัว คนจนจะใช้เพียงพัดชนิดเชิงราคาถูกที่ทำจากไม้ไผ่ คนที่มีฐานะดี ก็สามารถสรรหาพัดที่มีราคาสูงมาไว้ครอบครอง ยิ่งกว่านั้น พัดยังเป็นสื่อเผยแผ่ศิลปวัฒนธรรมอันงดงามของประเทศญี่ปุ่นให้ประจักษ์แก่สายตาของชาวตะวันตก และยังเข้าไปมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะของชาวตะวันตกอีกด้วย

ปัจจุบัน เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้กำเนิดประดิษฐ์กรรมอย่างเช่น พัดลมไฟฟ้า และเครื่องปรับอากาศ ทำให้วิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงไป ประโยชน์ใช้สอยของพัดก็ลดลงความสำคัญ อุตสาหกรรมการผลิตพัดญี่ปุ่นจึงไม่รุ่งเรืองเหมือนแต่ก่อน อย่างไรก็ตาม ช่างทำพัดสมัยใหม่ก็พยายามออกแบบพัดและใช้วัสดุทำพัดให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น เพื่อให้พัดยังคงอยู่ในความนิยมของคนในสังคมต่อไป พัดจึงกลายเป็นเครื่องประดับ และเป็นแฟชั่นเสียมากกว่า ความหมายของพัดอันลึกซึ้งที่ว่า พัดมีไว้เพื่อพัดคลายความร้อน และ ความเครียดให้แก่ผู้อื่น พัดคือเครื่องแสดงความกตัญญู ความเคารพ และ ความจริงใจต่อกัน คงจะเลือนหายไปพร้อมกับชีวิตของคนรุ่นเก่า

บรรณานุกรม

Helene Alexander , Julia Hutt. Ogi: A History of The Japanses Fan.

Dauphin publishing limited. London,1992.

<http://www.edocraft.com/products/matsui/products.html>

<http://www.fancircleinternational.org/text/jap.html>

<http://japanwelcomesyou.com/cssweb/display.cfm?storyID=1332>

ภาพประกอบจาก

Helene Alexander , Julia Hutt. Ogi: A History of The Japanses Fan.

Dauphin publishing limited. London,1992.

สำนักหอสมุด

❑ โครงการบริการอาคารสถานที่ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

เปิดบริการห้องอบรม/สัมมนาและห้องพัก แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยห้องสัมมนาและห้องอบรมขนาดความจุตั้งแต่ 30-120 คน พร้อมทั้งห้องพักเตียงคู่ จำนวน 30 ห้อง นอกจากนี้ยังมี ห้องอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน ใกล้ศูนย์กีฬาเอเชียนเกมส์ เดินทางสะดวกด้วยรถประจำทาง และรถตู้บริการ เหมาะสำหรับการจัดอบรมสัมมนา และกิจกรรมต่าง ๆ

❑ สำรองห้องพักและห้องสัมมนาหรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ :

ฝ่ายอาคารสถานที่ อาคารศูนย์ญี่ปุ่นศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ปทุมธานี 12121

Japanese Studies Center Building, Institute of East Asian Studies
Thammasat University Rangsit Campus, Pathum Thani 12121, Thailand
Tel. (02)564-5000-3 Ext. 417 ติดต่อ คุณทรงพล

Fax. (02)564-4777, 564-4888

E-Mail : ieas@tu.ac.th <http://www.asia.tu.ac.th>

โครงการสอนภาษา สามารถเลือกเรียนได้ทั้งที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิตและท่าพระจันทร์

โครงการสอนภาษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา(ศูนย์รังสิต)

เปิดสอนหลักสูตร ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลีและภาษาจีน เริ่มตั้งแต่ชั้นต้นจนถึง
ชั้นสูง สำหรับนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ดำเนินการสอนโดยคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านภาษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และชาวต่างประเทศ

หลักสูตรที่เปิดสอน

หลักสูตรภาษาญี่ปุ่น

๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นต้น (BASIC) มี 4 ระดับ คือ B1-B4 เริ่มเรียน
ระดับ B1 สำหรับผู้ไม่มีพื้นฐาน จะเน้นการเรียนด้วยการฟัง-อ่าน-พูด บทสนทนา
ภาษาญี่ปุ่น ในชีวิตประจำวันที่เป็นด้วยอักษร ฮิรางานะ คาตากานะ และอักษรคันจิ เช่น
การแนะนำตัววิธีพูดเกี่ยวกับการบอกวันเวลาและสถานที่ ลักษณะสิ่งของส่วนการสนทนา
โดยเรียนจากรูปประโยคมาตรฐาน และคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น เมื่อเรียนจบผู้เรียน จะเข้าใจรูป
ประโยคมาตรฐานคำศัพท์ขั้นต้นประมาณ 1,200 คำ เมื่อสอบผ่านหลักสูตรขั้นต้น
(BASIC) ระดับ B4 จะได้รับวุฒิบัตร

๒ ภาษาญี่ปุ่นขั้นกลาง (INTERMEDIATE) มี 2 ระดับ คือ M1-M2 จะเน้น
การเรียนด้วยทักษะการอ่านและเขียนภาษาญี่ปุ่น เมื่อเรียนจบ ผู้เรียนจะมีทักษะการฟัง-อ่าน-พูด
ภาษาญี่ปุ่นสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนจะรู้คำศัพท์อักษรคันจิถึง 400 ตัว และ
คำศัพท์ขั้นต้นเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 1,000 คำ เมื่อสอบผ่านหลักสูตรขั้นกลาง M2 จะได้รับ
วุฒิบัตร

๓ ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร (JAPANESE FOR COMMUNICATION) ชั้น
(S) สำหรับ ผู้มีพื้นฐานภาษาญี่ปุ่น หรือ ผู้ที่เคยเรียนภาษาญี่ปุ่นมาบ้าง เน้นการเรียนด้วยการ
ฟัง - อ่าน - พูด บทสนทนาภาษาญี่ปุ่น (โดยใช้อักษรโรมัน) เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารสำหรับ
ในชีวิตประจำวัน การทำงาน และเรียนรู้หลักไวยากรณ์

หลักสูตรภาษาเกาหลี

๒ ภาษาเกาหลีขั้นต้น (BASIC) มี 3 ระดับ B1-B3 เริ่มเรียนขั้นต้นจาก B1 สำหรับผู้ไม่มีพื้นฐาน เน้นทักษะการออกเสียง การเขียนอักษรและพยัญชนะ ฝึกพูดสนทนาโต้ตอบในชีวิตประจำวัน เรียนรู้การแต่งประโยค/ไวยากรณ์โครงสร้างพื้นฐาน รู้คำศัพท์ภาษาเกาหลีประมาณ 1,000 คำ เมื่อสอบผ่านหลักสูตร ชั้น B3 จะได้รับวุฒิบัตร

หลักสูตรภาษาจีน

๒ ภาษาจีนขั้นต้น (BASIC) มี 3 ระดับ คือ B1-B3 เรียนหลักไวยากรณ์ขั้นพื้นฐาน ฝึกทักษะการเขียนอักษรจีน ฝึกพูดสนทนาโต้ตอบ แต่งประโยค และฝึกออกเสียงตามระบบอย่างมีมาตรฐาน เมื่อสอบผ่านหลักสูตร ชั้น B3 จะได้รับวุฒิบัตร

๒ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (CHINESE FOR COMMUNICATION) ชั้น (S) สำหรับผู้มีพื้นฐานภาษาจีน หรือ ผู้ที่เคยเรียนภาษาจีนมาบ้าง เน้นการเรียนรู้การฟัง - อ่าน - พูด บทสนทนา เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารสำหรับในชีวิตประจำวัน การทำงาน และเรียนรู้หลักไวยากรณ์

ระยะเวลาที่เรียน	สัปดาห์ละ 2 วัน
การรับสมัคร	เทอม 1 เดือนกุมภาพันธ์ เทอม 2 เดือนมิถุนายน เทอม 3 เดือนตุลาคม
อัตราค่าเล่าเรียน	ตั้งแต่ 2,500 -3,000 บาท (แล้วแต่หลักสูตรที่เลือกเรียน)
สถานที่เรียน	อาคารศูนย์ญี่ปุ่นศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

สมัครเรียนหรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ :

โครงการสอนภาษา อาคารศูนย์ญี่ปุ่นศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ปทุมธานี 12121

Japanese Studies Center Building, Institute of East Asian Studies

Thammasat University Rangsit Campus, Pathum Thani 12121, Thailand

Tel. (02)564-5000-3 Fax.(02)564-4888, ติดต่อ โครงการสอนภาษา

E-Mail : ieas@tu.ac.th <http://www.asia.tu.ac.th>

โครงการสอนภาษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา(ท่าพระจันทร์)

สมัครเรียนหรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ :

หลักสูตรภาษาเกาหลี

๒๙ ภาษาเกาหลีขั้นต้น (BASIC) มี 3 ระดับ B1-B3 เริ่มเรียนขั้นต้นจาก B1 สำหรับผู้ไม่มีพื้นฐาน เน้นทักษะการออกเสียง การเขียนอักษรและพยัญชนะ ฝึกพูดสนทนาโต้ตอบในชีวิตประจำวัน เรียนรู้การแต่งประโยค/ไวยากรณ์โครงสร้างพื้นฐาน รู้คำศัพท์ภาษาเกาหลีประมาณ 1,000 คำ เมื่อสอบผ่านหลักสูตร ชั้น B3 จะได้รับวุฒิปัตร์

หลักสูตรภาษาจีน

๓๐ ภาษาจีนขั้นต้น (BASIC) มี 3 ระดับ คือ B1-B3 เรียนหลักไวยากรณ์ขั้นพื้นฐาน ฝึกทักษะการเขียนอักษรจีน ฝึกพูดสนทนาโต้ตอบ แต่งประโยค และฝึกออกเสียงตามระบบอย่างมีมาตรฐาน เมื่อสอบผ่านหลักสูตร ชั้น B3 จะได้รับวุฒิปัตร์

๓๑ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร (CHINESE FOR COMMUNICATION) ชั้น (S) สำหรับผู้มีพื้นฐานภาษาจีน หรือ ผู้ที่เคยเรียนภาษาจีนมาบ้าง เน้นการเรียนรู้ด้วยการฟัง - อ่าน - พูด บทสนทนา เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารสำหรับในชีวิตประจำวัน การทำงาน และเรียนรู้หลักไวยากรณ์

ติดต่อสอบถาม : คุณบุญอร, คุณกรรณิการ์

โครงการสอนภาษา ศูนย์ประสานงาน สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

Tel. (02)613-3135 Fax.(02)613-3136 ติดต่อ โครงการสอนภาษา

E-Mail : ieas@tu.ac.th <http://www.asia.tu.ac.th>

หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นภาคกลางวัน ประหยัด คุ่มค่า ไม่ต้องเสียเวลาไปเรียนที่ญี่ปุ่น

โครงการสอนภาษาญี่ปุ่นภาคกลางวัน

นับว่าเป็นโอกาสดีสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจชาวไทยที่จะเดินทางไปศึกษาภาษาญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น หรือเพื่อทำงานในบริษัทญี่ปุ่น โครงการสอนภาษาเอเชียตะวันออก ได้เปิดสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นภาคกลางวัน เพื่อช่วยให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อำนวยความสะดวกโดยคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาญี่ปุ่น เมื่อจบหลักสูตรแล้วจะได้รับประกาศนียบัตร

หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นภาคกลางวัน

📌 **หลักสูตรขั้นต้น (BASIC)** สำหรับผู้ไม่มีพื้นฐาน จะเน้นการพัฒนาทักษะ การฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ด้วยอักษรญี่ปุ่น Hiragana Katagana และ Kanji เรียนสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นในการพูดคุยสำหรับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

📌 **หลักสูตรขั้นกลาง (INTERMEDIATE)** เป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากขั้นต้น เน้นการอ่านและเขียนภาษาญี่ปุ่น เรียนรู้หลักไวยากรณ์ และอักษร Kanji ตลอดจนวัฒนธรรมญี่ปุ่น ผู้เรียนสามารถสื่อสารโดยเลือกใช้คำศัพท์และรูปประโยคได้อย่างเหมาะสม

📌 **หลักสูตรขั้นสูง (ADVANCED)** เน้นหลักไวยากรณ์เพิ่มเติม การฟัง การอ่านจับใจความสำคัญ การเรียนรู้อักษร Kanji ขั้นสูง ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ในระดับเดียวกับชาวญี่ปุ่น

ระยะเวลาการเรียน

ช่วงเวลาเรียนสัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง ระยะเวลา 3 เดือน หรือ 360 ชั่วโมง

สิทธิพิเศษ...

สำหรับบุคลากรและศิษย์เก่า มธ. ได้รับส่วนลด 5%

ติดต่อสอบถาม : คุณวรรณิษา, คุณดวงพร, คุณเบจวรรณ

โทรศัพท์. 02-564-5000 ต่อ 301, 302, 303, 304 โทรศัพท์.02-564-4777, 564-4888

Website <http://www.asia.tu.ac.th>

E-mail ieas@asia.tu.ac.th

แนะนำสิ่งพิมพ์สภากันเอเซียตะวันออกศึกษา

วารสารญี่ปุ่นศึกษา

1. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2539 เรื่อง วัฒนธรรมญี่ปุ่น
2. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 2/2539 เรื่อง เอน จิ โคโซ ,อาชญากรรมวัยรุ่น
นิยมญี่ปุ่น
3. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2540 เรื่อง วิฤติการณ์ทางการเงินในเอเชีย
4. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 2/2540 เรื่อง วัฒนธรรมร่วมสมัย
5. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2541 (1998)
6. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2542 (1999)
7. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2543-44 (2000-2001)
8. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 2/2543-44 (2000-2001)
9. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2545-46 (2002-2003)
10. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 2/2546 (2003)
11. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2546-47 (2003-4)
12. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 2/2547 (2004)
13. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2547-48 (2004-2005)
14. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 2/2548 (2005)
15. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 1/2548-49 (2005-2006) new
16. วารสารญี่ปุ่นศึกษา ฉบับที่ 2/2549 (2006) new

วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

1. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปีที่ 1 ปี 1988 “ช้างเขาดิน
2. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปีที่ 2 ปี 1989 “ขงจื้อ”
3. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปีที่ 3 ปี 1990 “15ปีแห่งมิตรภาพไทย-จีน”
4. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปีที่ 4 ปี 19891 “เกาหลีศึกษา”
5. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปีที่ 5 ปี 1992 “บทบาทของญี่ปุ่น จีน เกาหลี กับพัฒนาการลงทุนในไทย”
6. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปีที่ 6 ปี 1993 “บูเช็กเทียน”

ญี่ปุ่นศึกษา

1. หนังสือประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น (History of Japan)
2. หนังสือวัฒนธรรมญี่ปุ่น 2 New (Readings on Japanese Culture 2)
3. หนังสือวัฒนธรรมญี่ปุ่น (Readings on Japanese Culture)
4. หนังสือรวมบทความญี่ปุ่นศึกษา (Selected Reading in Japanese Studies)
5. Japan in the 21st Century
7. หัวใจบูรพา

จีนศึกษา

1. ความสัมพันธ์ไทย-จีน กับสันติภาพในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และวิวัฒนาการของชาวจีนสยาม ยามสงครามโลกครั้งที่ 2
2. ฮองกง 1997 จีนหนึ่งประเทศสองระบบ
3. จั๋ว
4. พระปรีชาญาณด้านจีนศึกษา ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
5. ความสัมพันธ์ไทย-จีน : 20 ปี แห่งมิตรภาพ
6. โพรสิตวาทรมากับสังคมไทยในสหสวรรษใหม่

เกาหลีศึกษา

1. Strengthening Trade & Economic Relations Between Korea and Thailand(January 2003)
2. วัฒนธรรมไทย-เกาหลี

สมัครสมาชิกและสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

งานโสตทัศนูปกรณ์และสิ่งพิมพ์ สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มธ. ศูนย์รังสิต

โทร (02)5645000-3 โทรสาร(02)5644888

E-mail : leas@asia.tu.ac.th Website : www.asia.tu.ac.th

ใบสมัครสมาชิกวารสารญี่ปุ่นศึกษา

ข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะเป็นสมาชิก วารสารญี่ปุ่นศึกษา มีกำหนด.....
ตั้งแต่ฉบับเดือน.....ถึงฉบับเดือน.....ประจำปี พ.ศ. 25.....

โปรดส่งวารสารไปยัง

น.ส./นาง/นาย.....นามสกุล.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
หรือที่ทำงาน.....
โทร.....

อัตราค่าสมาชิก ปีละ 180 บาท (2 เล่ม พร้อมค่าจัดส่ง)

ราคาเล่มละ 90 บาท

ข้าพเจ้าส่ง ☐ ตัวแลกเงิน ☐ ธนาณัติ ☐ เช็คไปรษณีย์
จำนวน.....บาท (.....) มาพร้อมนี้

หมายเหตุ ส่งจ่ายโครงการญี่ปุ่นศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
อาคารศูนย์ญี่ปุ่นศึกษา ปท.มธ.ศูนย์รังสิต 12121

ลงชื่อ.....
วันที่.....

ส่ง

โครงการญี่ปุ่นศึกษา
สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
อาคารศูนย์ญี่ปุ่นศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
ปทุมธานี 12121

สำนักหอสมุด

An Ideal Place for Seminars with a Warm
Welcome in a Japanese Atmosphere

For reservations or more information about
conference rooms and accommodations, please contact :

**JAPANESE STUDIES CENTER
INSTITUTE OF EAST ASIAN STUDIES
THAMMASAT UNIVERSITY, RANGSIT CAMPUS
TEL (02)564-5000-3
FAX (02)564-4888
<http://www.asia.tu.ac.th>**